Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку: (212) 227-4125
УНСоюз: (201) 451-2200
з Ню Йорку: (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 27, 1983 No. 78. VOL. XC.

„Ґвязда Полярна" інформує про великий голод

Ню Йорк, Н. Й. — Почитний польський тижневик „Ґвязда Полярна", у своєму числі з датою 23-го квітня ц.р., подав на першій сторінці велику статтю під заголовком: „Україна — забутий злочин" підписану ініціялами ІС, в якій автор на підставі інформацій окремого видання „Українського Тижневика" про Великий голод, як також інших джерельних інформацій чужинецьких журналістів, подає вірний, широкий та потрясаючий образ цієї трагедії в Україні в роках 1932 і 1933.

Стаття, яка заповнює майже всеціло першу сторінку тижневика і подає також фото мертвої дитини, починається від короткого з'ясування злочину Москви над українським населенням, поданого товстими літерами того змісту:

„Одним із маловідомих злочинів людства є справа штучно викликаного голоду в Україні у роках 1932-33. Біля семи мільйонів українців заголоджено на смерть впродовж двох років. Ні. Не йдеться тут зовсім про брак урожаю. Йдеться про свідоме використання голоду як зброї проти народу, який не хотів заакцептувати реалітету совєтського комунізму. Ті, які пережили цей голод тому, що кормилися корою, комахами, малими звірятками, — подали свідоцтво одного з найпідліших і найтрагічніших злочинів XX сторіччя, який вчинила людина проти людини".

Далі автор допису подає ряд доказів, що голод в Україні не був викликаний посухою, браком урожаю чи іншими природними причинами, а тільки штучно совєтською владою, щоб зламати опір українських селян проти колективізації та інших заряджень. Автор завважує також, що хоча Україну в часі голоду відвідали чужинецькі журналісти, французькі, німецькі та американські, їхні вістки залишилися у світі без відгуку тому, що їх приспала совєтська пропаганда. Цитуючи „Ню Йорк Таймс" з січня 1933 року, що називає цей голод „не рукою Божою, а рукою людини", польський журналіст вияснює своїм читачам, чому дійшло до страшного голоду в Україні, охоплюючи ті причини у двох стремліннях совєтського режиму : зламати опір українських селян і здобути вивозом збіжжя потрібну чужу валюту. Автор подає приклади канібалізму, але також наводить зізнання очевидців про „бараки смерти", що їх мало НКВД, в яких померло понад 10,000 українських дітей.

Закінчує свою потрясаючу для читача статтю польський журналіст таким своїм висновком: „Виснаження і голодова смерть, доведення українців до остаточности, посереднє вимордування кількох мільйонів людей, — і тиша. Ніяких жалібних зібрань, пам'ятників, ніякого нап'ятнування того злочину, — бо все це в ім'я соціялізму, в ім'я „'добра людства'.."

Злочин однак носить одне ім'я. Мучеництво мешканців України не можна забути... Час, щоб світова опінія відкрила очі і зареагувала".

В. Білик та ціла Управа переобрані в Надгадсонській Окрузі УНСоюзу

Володимир Білик

Джерзі Сити, Н. Дж. — Представники відділів Українського Народного Союзу Надгадсонської Округи, зібрані в місцевому УН Домі на річних Зборах, переобрали однозгідно головою Округи Володимира Білика, як теж дотеперішніх членів Управи, висловлюючи всім їм признання за проведену в звітовому часі працю. Разом з В. Біликом до Управи були переобрані: Галина Гаврилюк і Микола Шеремета, заступники голови, Володимир Бутковський, касир, Осип Зубрицький, секретар, Павло Палка та Іван Свищук, члени, Степан Островський голова та Меланія Мілянович і Павлина Балутянська, члени Контрольної комісії.

Збори відкрив і ними проводив В. Білик. Він привітав усіх учасників Зборів, а зокрема головного секретаря Володимира Сохана та старшого обласного організатора Василя Оріховського і запросив їх до почесної Президії. Опісля була обрана ділова Президії у складі: В. Білик, голова, та О. Зубрицький, секретар. Протокол попередніх річних Зборів, що його відчитав О. Зубрицький, був прийнятий одноголосно. Звітування Управи започаткував В. Білик. Він поінформував докладно про пророблену працю в Окрузі, відбуті засідання Управи, свою участь у з'їзді голів Округ, успішний Стейтовий День УНСоюзу та про здобутки відділів Округи в минулорічній членській кампанії. Згідно з його звітом, першою в Окрузі та серед жінок в УНСоюзі була Квітка Стецюк (Відділ 25) із 36 новими членами, а дальші місця зайняли: 170-ий Відділ, в якому 29 членів здобули В. Білик, О. Зубрицький, Г. Гаврилюк і Олександер Благітка, 287-ий Відділ, в якому 13 членів

(Закінчення на стор. 4)

Сі-Бі-Сі в Канаді покаже програму про голод

Торонто, Онт. — Престижева і багато разів нагороджувана телевізійна програма в Канаді, на мережі Сі-Бі-Сі, що має назву „П'ятий естейт", покаже сьогодні, в середу, 27-го квітня, о 8-ій годині вечора програму — дослідження „Секретного Українського Голокосту" — спроби совєтських властей закрити правду в світі про єдиний в історії людства, штучно створений большевиками Великий голод в Україні в 1932-33 роках, про який західній світ також „таємничо" мовчав. „Цей безпрецедентний голокост і намагання його закрити від очей світу" тепер дістає певну увагу, — пишеться в офіційному обіжнику Сі-Бі-Сі.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ М. КУЧЕР

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 29-го квітня ц.р., о годині 7-ій вечора, тут, у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, Михайло Кучер виголосить доповідь на тему: „Ленін без маски".

Число аґентів на Заході збільшується

Вашінгтон. — Директор Федерального Бюра Інвестигацій (ФБІ) Вілліям Г. Вебстер заявив, що службовці ФБІ, студіюючи справу совєтських представників і „дипломатів" у З'єднаних Стейтах Америки, прийшли до висновку, що кожний третій „дипломат" із Совєтського Союзу і інших східньоевропейських країн займається шпигунською роботою.

Виступаючи у програмі на Сі-Бі-Ес Нюз, Вебстер категорично заперечив совєтські твердження і поголоски на Заході, що, мовляв, масове „видворення" совєтських „дипломатів" з багатьох країн є зумисно оркестроване „імперіялістичними колами" на Заході.

Минулого тижня, як відомо, ЗСА видалили з країни трьох урядників совєтської амбасади за шпигунство. В одного з цих „дипломатів" знайдено кілька рольок фільму із секретними документами Уряду ЗСА.

Канадська преса також інформує, що тамошні органи безпеки встановили, що в Канаді сьогодні працює приблизно 4,000 совєтських агентів. Останньо подано до публічного відома, що у Франції діє принаймні 10,000 агентів, які є контрольовані 600 членами КҐБ. Ці дані виявила французька розвідка під час того, коли Франція „видворила" з країни 47 „дипломатів-кагебістів". Канадський парляментарист і спеціяліст у справах безпеки Елмер МекКей заявив кореспондентам, що на тлі цих інформацій „мене огортає страх, коли я дивлюся на Канаду сьогодні, бо ми є безсильні, а наша контррозвідка не діє справно, а прем'єрові Е.Трудо на цьому взагалі не залежить".

МекКей твердить, що урядові чинники Канади не присвячують належної уваги справам поборення шпигунства і тому не дивно, що ЗСА і країни НАТО затривожені таким станом. Він думає, що Канада є тепер базою КҐБ, з якої ті підривні органи пенетрують ЗСА й інші американські країни.

Совєтські вчені протестують проти політики Р. Реґена

Москва. — Московська „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, опублікувала у виданні з 10-го квітня „звернення" совєтських вчених до наукового світу на Заході, яке підписали біля 200 совєтських науковців. У зверненні говориться, що світ, мовляв, опинився на грані катастрофи у зв'язку з великим накопиченням... смертоносної зброї, яку чомусь тільки З'єднані Стейти Америки і країни Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) з кожним роком удосконалюють .Про Совєтський Союз, який у тому відношенні перегнав усіх, не згадується ні словом у зверненні.

Одиноким забезпеченням перед цією катастрофою є нуклеарне роззброєння і підписання нових міжнародних договорів, які не тільки передбачали б редукцію нуклеарної зброї, але „забезпечили б рівність в озброєнні" потрібну для оборони власних країн.

Совєтські вчені взяли на приціл виступ президента ЗСА Роналда Реґена, який 23-го березня пропонував американському народові альтернативу безпеки проти ненадійного нуклеарного удару СССР на ЗСА, шляхом розбудови нової лазерної зброї, яка знищувала б совєтські ракети ще заки вони досягли б своєї цілі.

Ця заява Президента була головною спонукою совєтських вчених і їхніх кремлівських протекторів до написання згаданої заяви, бо їй присвячено найбільше місця у тексті звернення. Підписані кажуть, що з їхньою опінією погоджуються багато голів держава на Заході, а також 36 академій наук різних країн світу, в тому числі багато вчених ЗСА, Великої Британії, Західньої Німеччини, Франції та інших. Совєтські інтелектуалісти кажуть, що „ініціятива президента Р. Реґена розбудувати нову протиракетну зброю, орієнтована на явну дестабілізацію існуючого тепер стратегічного балянсу, яка напевно причиниться до посилених озброєнь в майбутньому."

На думку багатьох західніх совєтологів і політичних спостерігачів, совєти, знаючи про спроможність ЗСА створити і продукувати масово будь-яку привентивну зброю для відвернення совєтської загрози, докладуть маскимум зусиль, щоб змобілізувати пацифістів проти політики теперішньої Адміністрації ЗСА, і компромітації концепції Президента в очах американських громадян і політичного світу в першу чергу.

„Лемко-дім" для старших осіб відчиняє свої двері

Балтимор, Мд. (В. Сушко). — Таке рішення запало на річному засіданні Корпорації Лемко в п'ятницю, 15-го квітня, після того, як показалося, що контрактор вив'язується скоріше, як було передбачено із своєї праці. Багато мешканевих одиниць в будинку вже є викінчені. Зовнішні роботи вже є скінчені. Повне викінчення і відкриття Дому є передбачене на 1 -го червня ц.р.

Тому Корпорація Лемко вирішила, що вже в днях від 2-го до 6-го травня вона матиме зустрічі з тими, які бажають там винаймити мешкання, і, якщо ті особи відповідатимуть вимогам, вони зараз там на місці зможуть виповнити потрібні аплікації. Корпорація Лемко не буде висилати аплікацій поштою поодиноким особам, тому зацікавлені з інших місцевостей повинні в тому назначеному реченці приїхати до Балтимору і тут на місці зустрінутись і виповнити аплікації. „Лемко-Дім" знаходиться при S. Ann і Aliceanna вулицях, поблизу українських церков св. Михаїла, так католицької, як і православної.

В „Лемко-Домі" буде 110 мешканевих одиниць. О.д-р Іван Дорнич, який є головою Корпорації Лемко, повідомляє, що вже тепер число осіб, які є зацікавлені жити в „Лемко- Домі", перевищує число мешкань в ньому.

В комунікаті рівнож подається до відома, що українці з інших місцевостей зможуть вже в неділю, 1-го травня, оглянути „Лемко-Дім " і отримати інформації. Вони зможуть теж оглянути місто Балтимор. Оглядини „Лемко-Дому" почнуться о год. 12-ій вполудне.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ГРИГОРІЯ ГРАБОВИЧА

Ню Бранзвик, Н.Дж. — Проф. Григорій Грабович з Гарвардського університету доповідатиме тут в Ратгерському університеті на тему: „Російсько-українські літературні відносини в XIX сторіччі: 'Постанова проблеми' ".

Доповідь відбудеться в Пресовому клюбі університету, при 30 Коледж авеню, у четвер, 28-го квітня ц.р., в год. 4:30 по полудні.

Дж. Шулц ставиться з оптимізмом до переговорів

Каїр, Єгипет. — Державний секретар Джордж Шулц заявив у понеділок, 25-го квітня, що він готовий переїздити з Ізраїля до Ливану і навпаки так довго, як це буде потрібно для заключення договору про виведення ізраїльських військ з Ливану.

На пресовій конференції на борті літака, який летів з Вашінгтону до Каїру, Шулц виявив оптимізм і переконання, що виведення ізраїльських військ „є в інтересах як Ізраїля, так і Ливану".

„У всякому випадку, як сторона переговорів, так і посередник, мусять бути оптимістами. Треба надіятися на успіх, інакше нічого не осягнемо", — сказав Шулц.

Зараз же після приїзду в Каїр, Шулц зустрівся з Филипом Габібом і Моррісом Дрейпером, спеціяльними американськими висланниками на Близький Схід, а також з американськими послами до дев'ятьох країн Близького Сходу, щоб обговорити тактику на переговорах.

Шулц, який звичайно говорить скромно про свої пляни, тут виглядав пристрасним у висловленні своїх оптимістичних поглядів відносно сподівання інтенсивних переговорів з метою переконати ізраїльтян прийняти гарантії безпеки в південному Ливаніл, крім хіба гарантій, що ізраїльські війська або війська підтримуваного Ізраїлем майора Саада Гаддама залишаться у південному Ливані.

Валенса повернувся до праці

Варшава, Польща. — В офіційному повідомленні з Варшави сказано, що Лех Валенса, колишній лідер забороненої тепер профспілки „Солідарність", у п'ятницю, 22-го квітня, дістав дозвіл від польських військових властей працювати на корабельні в Ґданську, де він був керівником страйку в 1980 році, який привів до руху „Солідарности".

Такий крок військового режиму виглядає на добре розраховану гру режиму з огляду на ті невигідні явища, які можуть бути пов'язані з новим ростом авторитету Валенси серед польського суспільства.

В останньому часі Валенса зустрічався з підпільними лідерами забороненої „Солідарности", появлявся публічно з примасом Польщі кардиналом Юзефом Ґлємпом, відбув пресконференцію з закордонними журналістами, на якій він підтримав підпілля, крім питання нелеґальних першотравневих демонстрацій.

В минулому тижні Валенсу викликали чотири рази на поліцію на допит. Останній раз його викликали у п'ятницю, коли Валенса забрав свої документи з корабельні.

Власті військового режиму стояли перед дилемою: його арешт міг би викликати загальне громадське обурення, бездіяльність збільшила б авторитет і силу Валенси та дратувала Совєтський Союз. Теоретично виглядає, що якщо дозволити Валенсі працювати на корабельні кожний день, це займе у нього багато часу і він буде мати менше вільного часу для іншої діяльності. А якщо він буде мати працю і не виконувати своїх трудових обов'язків, тоді можна буде прийняти відповідні оправдані рішення про порушення трудової дисципліни.

Валенса був звільнений з праці на корабельні за участь у страйку в 1976 році. Його поновлення на праці було однією з умов серпневого страйку 1980 року. Його внесли в список на заробітну платню, але вже як організатора профспілки. Після звільнення з інтернування йому вдалося отримати працю, але йому не давали ніяких завдань.

Валенса повинен приступити до праці в понеділок у відділі транспорту.

Сам Валенса, покидаючи корабельню в п'ятницю після ентузіястичного привітання робітників, заявив: „Я дуже щасливий; нарешті я зможу бути в контакті з народом. Люди розраховують на мене і я не дам їм упасти".

Тим часом польське пресове агентство повідомило, що в неділю, 24-го квітня, у Вроцлаві поліція арештувала одного з провідних діячів підпільної „Солідарности", Юзефа Піньора.

У світі

ВІЙСЬКОВИЙ УРЯД ТУРЕЧЧИНИ повідомив у неділю, 24-го квітня, що він дозволить забороненим політичним партіям проводити нормальну політичну діяльність, але повторив ще раз, що найвизначніші політичні діячі цих партій не зможуть брати участи в політичному житті країни. Давноочікуване повідомлення дозволяє діяльність політичних партій, яка була заборонена після військового перевороту у вересні 1980 року. Військовий уряд ще раз повторив, що він установить цивільне правління до кінця цього року.

ЗГІДНО З ОФІЦІЙНИМИ американськими і сальвадорськими даними, сальвадорські ліві партизани за останні шість місяців постійно розвивали свій успіх у боротьбі проти урядових військ. Ці дані говорять, що в цілому ряді успішних акцій, партизани показали, що вони можуть нападати на військові та цивільні об'єкти, завдаючи важких втрат і не зазнаючи особливих втрат самі. За цей час урядові війська не зуміли провести жадного успішного протинаступу.

УРЯДОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ З Сантіяго, Чіле, говорять, що швидкозростаюча економіка вільного ринку в цій країні, яка зробила „чудо" за два роки, осягнувши 8,5 відсотка річного приросту між 1979 і 1981 роками, зазнала раптового спаду на 14 відсотків минулого року. Економісти вважають, що такий спад є незвичайний у порівнянні з одновідсотковим спадом в інших країнах Південної Америки в 1982 році. Десятки компаній в Чіле збанкрутували, а банки в дійсності є неспроможні проводити фінансові операції.

ВІДВІДИНИ ДЕРЖАВНОГО секретаря Джорджа Шулца на Близький Схід відбуваються в той час, як існує багато познак напруження між сирійськими та ізраїльськими військами, які перебувають на ливанській території. Розвідка ЗСА і НАТО повідомляє, що за останній час завважується значне пересування сирійських військ, а військові джерела Ізраїля повідомляють, що ізраїльські війська в Ливані та інших місцях перебувають в стані посиленої бойової готовости.

У ПОРТУГАЛІЇ В ПОНЕДІЛОК, 25-го квітня, відбулися загальні вибори до 250-членного парляменту. Згідно з опитом громадської думки, соціялістична партія колишнього прем'єр-міністра Маріо Соареса, здобуде найбільше місць, але недостатньо на просту більшість. Соарес буде змушений шукати коаліції з найближчими до нього правими, щоб утворити коаліційний уряд так само, як він зробив це у 1976-78 роках, коли він був прем'єр-міністром.

Ольга Гейко знову арештована

Ольга Гейко

Ню Йорк, Н.Й. — Як інформує Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи, Ольга Гейко, яка мала бути звільнена із концентраційного табору минулого місяця, була поновно арештована.

Ользі Гейко закидують тепер „антисовєтську агітацію і пропаганду" на підставі статті 62 КК УССР, що передбачає до 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання.

Ольга Гейко-Матусевич народилася в 1953 році в Києві. Після закінчення університету ім. Шевченка, де спеціялізувалась у чеській філології, вона працювала у видавництві „Радянська школа". Увагу КҐБ привернула до себе особливо після одруження з Миколою Матусевичем, який у листопаді 1976 року став одним з членів-основників Української Гельсінкської Групи. Її часто обшукували вдома, на роботі, на летовищах, влаштовували всілякі провокації, напади на вулиці. Після арешту чоловіка вона демонстративно вийшла з комсомолу та заявила про свій вступ до Української Гельсінкської Групи. Її викликали як свідка на суд Мирослава Мариновича і Миколи Матусевича, але вона не дала вигідних для карних органів свідчень. За шість років розлуки з чоловіком вона не мала з ним жадного побачення, а в березні 1980 року і сама опинилася за ґратами через участь у правозахисному русі та намір еміґрувати.

Трирічний термін ув'язнення О. Гейко-Матусевич відбувала в Одеському таборі ЮГ-311/74. Це — кримінальний жіночий табір загального режиму. Тепер вона поділяє долю інших членів Української Гельсінкської Групи, які, закінчивши терміни ув'язнення, не повернулися додому, а стали жертвами нових фабрикацій.

Ще 16-го березня 1983 року в її справі провадили обшук у недавнього політв'язня Йосипа Зісельса з Чернівців. Подробиці обвинувачення, пред'явленого О.Гейко-Матусевич, невідомі.

У зв'язку з цим поновним арештом, члени Української Гельсінкської Групи на Заході: Петро Григоренко, Володимир Малинкович, Леонід Плющ і Надія Світлична, звернулися із закликом до голів урядів, що підписали Гельсінкський Акт, до Організації Об'єднаних Націй і до правозахисних організацій у вільному світі, щоб заступилися за О. Гейко-Матусевич, зажадали від совєтського уряду її негайного звільнення і засудили переслідування членів Гельсінкських груп в СССР.

В Америці

НЕВІДОМІ ОСОБИ підклали в бюрі Департаменту справедливости запальну бомбу, яка хоч не зробила великої шкоди, але натомість пожежники водою знищили багато документів і записок. Голова відділу федеральної Агенції для занечищення хемікаліями довкілля жалувалися, що хтось нишпорився в його документах під час пожежі. ФБІ й інші чинники, які перевіряють справу вогню заявили, що на їхню думку бюро Агенції знищили в першу чергу пожежники, які у таких випадках зовсім не звертають увагу на влаштування чи папери.

МІСЯЦЬ КВІТЕНЬ зарекордовано в Ню Йорку, як третій наймокріший місяць в останньому сторіччі. Подібними місяцями були в минулому вересень 1882 і жовтень 1903 років. Досі в квітні випало 13,25 інчів води, замість 3,75, які звичайно випадають в цьому місяці. В кінці останнього кінця тижня, зокрема в неділю, 24-го квітня, місто мало чимало клопотів з транспортацією не тільки на шляхах, які частинно були залиті водою, але також у підземних поїздах.

ДЕЯКІ ОСОБИ, В ТОМУ числі сенатори і конгресмени, обвинувачують Адміністрацію президента Роналда Реґена за те, що вона намагається приховати від публічної опінії деякі речі зі своєї діяльности, про які можуть і повинні знати зацікавлені американці, зокрема політичні діячі і дослідники. Речники Білого Дому категорично відкинули такі закиди, кажучи, що особи, які цікавляться працею Уряду мають кожночасно доступ до документації, яка не є клясифікована як секретна.

В БОСТОНІ ВІДБУЛАСЬ багатолюдна демонстрація любителів звірят, у якій, згідно з інформаціями преси, взяло участь біля 5,000 осіб. Вони засуджували шпиталі і дослідчі інститути, що вони експериментують на звірятах, немилосердно знущаються над ними, а непотрібні їм рештки викидають на смітники. Подібні демонстрації відбулися в Медісоні, Виск., Атланті, Дейвисі, Каліф., Англії, Шотляндії, Швеції, Норвеґії, Західній Німеччині, Франції, Еспанії, Швайцарії, Новій Зеляндії і Австралії. Виглядає, кажуть кореспонденти, що це була свого роду міжнародна акція в обороні звірят.

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик заявила кореспондентам, що Вашінґтон самозрозуміло підтримує антикомуністів в Центральній Америці. Вона також закликала американців серйозно ставитись до совєтської загрози в цьому районі світу. Амбасадор Киркпатрик підкреслила, що Москві вдалося розбудувати головну військову базу на Кубі і вже сьогодні її представники погрожують Америці розміщенням нуклеарних ракет середнього засягу в тій країні. „Це вже не ілюзійна, а справжня загроза для нас", — заявила Дж. Киркпатрик під час інтерв'ю на Ен-Бі-Сі Нюз, кажучи, що Уряд ЗСА підтримує демократичні уряди в Центральній Америці.

У ВАШІНҐТОНІ ПОШИРЮЮТЬСЯ поголоски, що теперішній голова Федеральної ради валютних резерв Пол Вокер хоче покинути службу на власне бажання. У випадку відходу Вокера його заступить Джералд Корриген, президент федерального резервного банку в Міннеаполісі, який вже від давна поділяє погляди Вокера і вважається його „тінню".

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ СЕНАТОРИ побоюються, що не всі республіканці мають шанси виграти чергові крайові вибори і повернутися до Вашінґтону на свої місця. Вони однак узалежнюють перебіг виборіч від поправи економіки і від того чи теперішній президент Роналд Реґен буде черговим кандидатом Республіканської партії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мирова місія Шулца

У неділю, 24-го квітня ц. р., державний секретар Джордж Шулц виїхав у дуже делікатній місії на Близький Схід з метою відновити плян президента Роналда Реґена в справі привернення миру на Близькому Сході. Він відвідає Єгипет, Ізраїль, Сирію й інші арабські країни.

У своїй заяві на летовищі у Вашінґтоні Шулц заявив, що його безпосереднім завданням буде привести до цілковитої евакуації чужинецьких збройних сил із Ливану, це значить військових з'єднань Ізраїля, Сирії і Палестинської Визвольної Організації (ПВО). В дальшому державний секретар твердив, що він постарається „встановити визнання леґітимних потреб і аспірацій палестинського народу".

Як відомо,, Америка годиться на певного роду автономію для палестинців, але не хоче визнати їх права на національне самовизначення, за чим також стоїть ізраїльський уряд прем'єр-міністра Беґіна. Безнастанні переговори в цій справі ведуть з боку американського Уряду спеціяльний висланник президента Реґена амбасадор Філіп Габіб і його заступник амбасадор Моріс Дрейпер.

На пункті питання самовизначення між Ізраїлем і всіми арабськими державами існують засадничі і різкі розходження включно з Єгиптом і Йорданією. Речники тих арабських держав твердять, що коли б Америка прийняла в принципі право на самовизначення палестинців, це облегшило б відновлення переговорів короля Йорданії Гусейна з Ясіром Арафатом, які перервано 10-го квітня ц. р.

Досі невідомо, як далеко піде секретар Шулц, щоб переконати уряди Єгипту і Сирії про серйозність Америки в справі конфлікту на Близькому Сході. Ці представники арабських держав одверто сказали представникові аґентства Ройтера, що вагання Америки в справі визнання самовизначення палестинців витворює недовір'я до американської політики, яку і так араби характеризують як „надто проізраїльську".

Уряд ЗСА стрічає теж поважні перешкоди з боку Ізраїля, який вагається з евакуацією своїх збройних сил з Ливану, чекаючи, щоб це скорше зробили Сирія і Палестинська Визвольна Організації. Сирія і ПВО настоюють, щоб Ізраїль забрав свої військові частини з Ливану, а тоді й вони заберуть свої війська.

Як повідомляють з урядових джерел у Вашінґтоні, державний секретар Шулц відбуде також конференцію зі всіми американськими амбасадорами на Близькому Сході та відвідає щонайменше п'ять арабських країн.

Відвідини секретаря Шулца припадають якраз кілька днів після знищення американської амбасади в Бейруті, де загинуло 39 осіб, між ними 17 американців. Одначе, цей варварський вчинок в ніякому разі не відстрашує Америку в її дальшому шуканні доріг і способів для привернення повного замирення на Близькому Сході.

Одначе, не зважаючи на всі зусилля уряду Америки, щоб привернути замирення в Ливані, надії на успіх цієї політики — дуже малі з огляду на величезні розходження поміж Ізраїлем і арабськими країнами в справі остаточної розв'язки проблеми палестинського народу. Політика Америки зайняла позицію посередині, а це не вдоволяє ані Ізраїль ані теж арабські країни, навіть ці, які є у тісному союзі з Америкою, як Йорданія, Єгипет і Савдійська Арабія.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ речник повідомив у неділю, 24-го квітня, що спеціялісти бразилійського летунства закінчили розвантажувати чотири лівійські літаки, які везли зброю та боєприпаси до Нікараґуа, заявивши, що везуть медикаменти. Речник також сказав, що зброя виявилася в основному совєтського і американського виробництва. Посол ЗСА в Бразилії Ленгторн Антоні Мотлі сказав, що зброя американського виробництва потрапила до Лівії з В'єтнаму. Це стара американська зброя, яку в'єтнамці здобули в американців під час в'єтнамської війни, а потім передали Лівії.

ЯКЩО ВОЛТЕР МОНДЕЙЛ, один із шістьох демократичних кандидатів на президента у виборах в 1984 році, здобуватиме таким скорим темпом голоси як це він здобуває фінанси для своєї передвиборчої кампанії, він напевно здобуде номінацію конвенції Демократичної партії, — кажуть політичні спостерігачі. У перших трьох місяцях цього року Мондейл здобув понад два мільйони долярів для виборчої кампанії, а 16 мільйонів думає ще здобути в наступних 15 місяцях.

ЕРНЕСТ ГОЛЛІНҐС, сенатор з Південної Каролайни, заявив у розмові з журналістами, що демократи потребують кандидата на віцепрезидента з південних стейтів ЗСА, щоб здобути Білий Дім в 1984 році. Голлінґс минулого тижня форамально зголосив свою кандидатуру на президента. Він настоює, щоб демократи номінували на становище віцепрезидента жінку, або негритянина на друге в країні становище, щоб запевнити собі перемогу у виборах.

Степан Женецький

КОМУНІСТИ В УРЯДІ МІТТЕРАНА

Коли в 1981 році французькі комуністи взяли участь у створеному президентом Міттераном уряді, на Заході прийняли це як маловажну подію; тоді західні політичні знавці припускали, що комуністи не залишаться довго в соціялістичному уряді. Панувала загальна думка, що президент Міттеран тому тільки прийняв до свого уряду комуністів, щоб утихомирити серед соціялістів неспокої, що тоді панували у Франції, та з уваги на те, що економічні труднощі доведуть до скорого непорозуміння соціялістів з комуністами, наслідком чого комуністичні міністри виступлять з уряду.

Коли зразу після приходу соціялістів до влади значно погіршилася економіка Франції, уряд Міттерана почав стосувати гострі ощадностеві програми, які нагадували несоціялістичні, а радше праві потягнення. Одначе комуністичні члени уряду прийняли ці програми без спротиву. Хоч комуністи не одобрювали всіх тих ощадностевих програм соціялістичного уряду, проте вони дали до зрозуміння, що вони не збираються виступати з уряду. Коли ж на початку 1981 року фінляндські комуністи виступили з коаліційного уряду, то в цілому західньому світі це були єдині французькі комуністи, які займали становище у некомуністичному уряді.

Загальновідомо, що комуністичні партії потраплять нагло, на протязі доби змінити свою партійну лінію, якщо провід партії рішить, чи йому так накаже Москва поступити. І хоча французькі комуністи побоюються, що вони можуть заплатити високу ціну за їхню участь в ощадностевих програмах своїх соціялістичних партнерів, проте вони дотримують партійної лінії і залишаються в уряді.

Кілька тижнів після того, як французькі комуністи ввійшли до соціялістичного уряду Міттерана, урядовий часопис Французької комуністичної партії (ФКП) „Ль'Юманіте" надрукував редакційну статтю п. з. „Комуністичні міністри і стратегія 23-го Конгресу", у якій було ясно сказано, що цей „урядовий крок", тобто участь у соціялістичному уряді Міттерана, зроблено не із-за опортунізму, але із далекосяглою метою. А щоб заперечити всякі підозріння , що ця нова партійна лінія була поведена не проти Москви, редакція передрукувала з „Інформаційного Бюлетеня", комуністичного двотижневика, що появляється в Празі, Чехо-Словаччина, що є під наглядом Москви, та поширюється між „братніми" комуністичними партіями, статтю, яка всеціло схвалює головні цілі ФКП. Там говориться, що „французькі комуністи ввійшли до уряду Міттерана не в наслідок тактичного, але стратегічного рішення". Бо й справді, якщо б ФКП була ввійшла до уряду Міттерана із-за чисто тактичних мотивів, вона напевно була б відтягнула своїх міністрів у середині 1982 року, коли стало ясно, що французька економія була в поганому стані, а поголовний прихід населення спадав так, що треба було впровадити замороження цін і заробітків.

Та замість того, наражаючись на небезпеку втратити ще більше голосів у вже й так зменшених своїх виборців, комуністи залишилися у союзі з соціялістами. Досить дивно, що хоча комуністи від 1958-1981 років, систематично і сильно поборювали всі уряди, за яких поголовний прибуток населення постійно зростав, тепер погодилися стати партнерами парляментарної більшости і членами уряду, за правління якого є спад заробітку, чого вони, комуністи, на відміну від соціялістів, не намагаються скривати. „Ль'Юманіте" із 15-го січня 1983 року ясно пише про це в статті п.з. „Заробітки в третьому кварталі впали".

Звичайно, комуністи ніколи не йдуть на жадні уступки, за які не отримали б винагороди. В цьому випадку, вступивши до уряду Міттерана, вони поставили собі три цілі:

Поперше: В загальнонаціональних муніципальних виборах комуністи бажають затримати якнайбільше місцевостей під своїм впливом. А щоб цього добитися, вони потребують голосів соціялістів. Комуністи не хочуть втратити багатьох місцевостей з-під свого впливу із-за престижевих причин, а ще більше тому, що місцевості під їхнім впливом становлять головне джерело їхніх прибутків. Завдяки таким місцевостям партія має можливість оплачувати більшість своїх постійних працівників, зайнятих як нібито службовців міст. Далі, партія має також можливість витягати досить значні суми грошей від фірм, що торгують з „комуністичними" місцевостями. Для комуністів втрата третини, чи половини місцевостей з-під своєї контролі була б подібною до Чорної П'ятниці. Це спричинило б серйозні фінансові труднощі для партійного проводу, бо десятки тисяч їхніх праців-

(Закінчення на стор. 4)

Людмила Волянська

ЧИ ДОЧЕКАЄТЬСЯ МИСТЕЦЬ ВІЗИ НА ВИЇЗД?

II.

Він не має роботи, не має квартири. За ним установили слідження. Весь час його переслідують за його мистецтво і діяльність. Прохаю товариство допомоги в ЗСА допомогти виїхати з СССР маляреві Ф. Гуменюку і його родині". — Ще більш переконливо просить цей колеґа-маляр за Гуменюка в приватному листі до мисткині Зої Лимар, побиваючись над гіркою долею, яка випала його дорогому товаришеві Гуменюкові, з яким жили вони душа в душу.

Не бракує відомостей про долю Ф. Гуменюка і з інших джерел, що так само вказують на критичну ситуацію навколо цього українського культуротворця, який, зрештою не єдиний там, у совєтах, під „обстрілом". Як звичайно, на загострення політики супроти інакодумців не довелося довго чекати. Цього можна було і сподіватися, бо на місце тирана Брежнєва прийшов ще рафінованіший тиран Андропов.

Ось про ці найновіші поневіряння мистця і є стаття А. Ґлезера, в числі „Н.Р.С." з 13-го березня, згадана на початку. А. Ґлезер розповідає про те, що над Гуменюком нависла грізна хмара в'язниці, про що можна судити на підставі погромницької статті проти українського мистця, що появилась у Дніпропетровській газеті „Зоря", офіціозі „обласного комітету" комуністичної партії міста. В цій „Зорі" якийсь режимний писака виписує всілякі „гріхи" Гуменюка проти „батьківщини". Тут є і про український націоналізм, і про модернізм, про „порочення совєтського способу життя, про сяких-таких сіоністів, до яких вирішив виїхати Гуменюк (як знаємо, візу на виїзд з Совєтського Союзу можна дістати на виклик тільки з Ізраїля і до Ізраїля, тож тому і Гуменюк подав прохання про ізраїльську візу), пишеться в „Зорі" при тому і про солідаризування з „кривавими агресорами" в Ливані — ізраїльцями (бо якраз у час нападу Ізраїля на Ливан, мовляв, Гуменюк-„відщепенець" подав заяву повновно на виїзд), про те, що мистець „посмів" продавати свої твори туристам, чи навіть дарувати їх (який жах!) декому з закордонних туристів для вивозу до Америки і Канади тощо. Не лишив на боці писака з „Зорі" і особистого життя мистця Ф. Гуменюка, висміюючи його за розлучення з попередньою дружиною, як це є теж практикою в совєтах писати про „моральну деградацію", наприклад, дисидентів, як Микола Руденко, Микола Горбаль, Вячеслав Чорновіл чи Зиновій Красівський, хоч їхнє одруження (чи розвід) зовсім публіку не мало б торкатися, — це ж особиста справа кожного з них, тим більше, що законодавство СССР розвід дозволяє. Не зупиняється цей дописувач „Зорі" також перед тим, щоб назвати „проклятого аванґардиста", „українського буржуазного націоналіста" Гуменюка „потенційним зрадником соціялістичної батківщини", а це вже виразний донос, і арешту в цьому разі є всі підстави побоюватися.

Найбільше ж болить совєтську владу те, що Гуменюка хвалить закордонна преса за його майстерність, сильне національне начало в його творчості, за яскраві за кольоритом прегарні картини, намальовані на тему українського життя, українського рідного побуту, з тонкою символікою і стилізацією історичних постатей України. Коли мистець жив у Ленінграді, то там тяжче було з ним розправитися. Ми ж знаємо хоча б з „Колгоспу тварин" Джорджа Орвела, що є в СССР люди і міста "рівні," є рівніші та найрівніші. Тож у Москві й Ленінґраді дивитимуться крізь пальці на те, за що в Києві чекає в'язниця, а у Львові — розстріл... Ф. Гуменюка примусила большевицька влада виїхати назад в Україну, до Дніпропетровська, щоб з ним легше було провести розправу, каже в своїй статті А. Ґлезер. Розправитися за те, що, як сказано, творчість мистця наскрізь українська і... релігійна. Адже він малює не тільки „Козака Мамая", „Козацький натюрморт", „Гайдамацьку могилу", „Посвячення Шевченка", але і Христа. І це лютить совєтських безбожників, які жалюгідно стараються висміяти Гуменюка за його „Христосиків" (в оригіналі слово з малої літери), висміяти за віру християнську, за любов до рідної України і її героїчного минулого. За це все його натавровано „ідеологічним диверсантом"...

Чи можна врятувати Феодосія Гуменюка? — Тяжко дати на це відповідь. Закручує гайки „ліберал" Андропов так, як це було ще за Сталіна. Але А. Ґлезер все таки думає, що Гуменюкові вдасться виїхати на Захід, якщо буде тут проведена в його користь інтенсивна акція. Для цього А. Ґлезер пише у підсумку, щоб читачі писали в совєтське посольство у Вашінґтоні листи з вимогою дозволити Ф. Гуменюку і його родині виїхати з СССР туди, куди він бажатиме.

Тяжкий путь верстають українські культуротворці. Перед ними є один вибір, або треба поклонитися безмовно совєтському божкові соцреалізму і тоді такого чекатимуть офіційні ордени і почесті, або забути про вільну творчість і їхати будувати БАМ, Байкало-Амурську Маґістралю-залізницю, що її будують переважно українці, всі ті, яким на рідній землі, Україні, довелося стати „тунеядцями", бо не стало для них місця... На їхнє місце сараною сіли люди з Півночі, сучасні совєтські колонізатори України.

Макар Дуда

Усе гаразд, прекрасная маркізо!

Існує переконання, що все, друковане в совєтській пресі, від початку до кінця — це суцільна брехня і неприхована пропаганда.

З таким твердженням погодитись не можна. І хочеться стати на захист цієї преси.

З іншого боку чую голоси, що совєтські газети пишуть виключну правду про досягнення і успіхи. Мовляв, почитайте, що вони пишуть...

Згоден, давайте почитаєм. Пропоную, наприклад, київську газету під назвою „Культура і життя", № 12 за 20 березня, і подивимось на культуру і тамошнє життя.

Самі заголовки статтей на першій сторінці настроюють нас на радісний лад: „Рішення партії — наш дороговказ", „Керівники подають приклад", „День високопродуктивної праці", „Підвищені зобов'язання", „У фонд п'ятирічки", „Поздоровляємо!"

Далі в статтях перечислюється чергові досягнення в різних сферах життя. Це також збадьорює читача. І дисциплінований та політично підкований, читач воліє далі й не читати. Адже все чудово, все прекрасно.

„На Львівщині, — урочисто возвіщає начальник облуправління культури В. Висоцький, — діє шість театрів, філармонія, цирк, дванадцять державних музеїв, а на громадських засадах — ще 430. Крім того 1516 клюбних і 1578 бібліотечних закладів. Понад 3 тисячі любительських об'єднань, 582 суспільно-політичних клюбів, близько шістнадцять тисяч гуртків художньої самодіяльности..."

В добірці „16 квітня — ленінський комуністичний суботник" секретар парторганізації Київського російського драмтеатру, народна артистка республіки, Смолярова жалкує, що колектив не може взяти участь у суботнику, бо субота звичайний робітний день у них. Тому вирішено вийти на „суботник" у середу 20-го (це їхній вихідний день) і у фонд п'ятирічки показати позаплянову виставу, збір з якої (тобто гроші дадуть високосвідомі глядачі) передати державі. Крім того, всі незайняті у виставі актори заходяться підмітати приміщення театру і вулицю перед ним.

Кореспондент з Кривого Рогу пише на цій же сторінці газети, що в цей день працівники кіномережі будуть ремонтувати апаратуру. (Спасибі великому вождю та його суботнику, іншого часу на ремонт не знайшлося!). І на додачу здадуть тисячу кілограмів металобрухту у фонд миру проти паліїв війни.

На київській фабриці друкованої реклями видано буде додаткової продукції на дві тисячі карбованців. А нотна фабрика спроможеться тільки на одну тисячу.

На цьому, очевидно, захоплений читач зупиниться. Справді — які досягнення! 442 музеї! 3 тисячі якихось об'єднань! Півтори тисячі клюбів та ще майже шістсот спеціяльних політичних клюбів. А бібліотек понад півтори тисячі! Це крім тих, що є по клюбах! Читай, зачитуйся, підвищуй культурний рівень!

Однак не хочеться зупинятися на врочисто-тріюмфальних рядках статтей. Є бажання вчитатись у подальший текст.

Тим паче на другій сторінці нас до цього закликає надрукований великими літерами заголовок на чотири газетних колонки: „Не вір очам своїм".

Боже мій! Як влучно сусідує це попередження з тим, що винесено на першу сторінку!

В цій статті спецкор (спеціяльний кореспондент) розповідає що ж по-правді діється з культурою в Гребінківському районі на Полтавщині. Автор торкається праці бібліотек. Не називаючи кількости, він вибірково спиняється на кількох. Починає з того, що пильно вивчив річні відчити, подані тими бібліотеками до районного управління про охоплення читачів своїм обслуговуванням. Цифри вражаючі — неймовірні ж бо досягненя! Ще більше був він вражений, коли перевірив справи на місцях. Він пише:

„В селі Жовтневе обслуговано 401 читача..." І пояснює: „А в селі живе всього не більше двохсот". У Грушківці населення 437 чоловік, а читачів — 506. В Короваях відповідно 1229 і 1316. В Писарщині 269, — читачів 350. Кореспондент підрахував: у районі читачів на 1713 більше, ніж населення. Так що успіхи навіть не 100 — відсотків, а значно більші! Ура!

Тепер повернімося до першої сторінки. Продовжимо читання наради культпрацівників, де з переможною доповіддю виступив начальник В. Висоцький. Щойно скінчив він називати блискучі показники, як у виступах пролунало: „Не вір словам отим!" Замість бадьористих вигуків начальника чути було таке: окозамилювання, формалізм, низький процент бібліотечного обслуговування населення, халтура самодіяльних колективів, непрофесійність керівників, істотні прорахунки і досадні недоліки... А недоліки, зокрема, такі: три чверти бібліотек (тобто з названих близько двох тисяч бібліотек одна тисяча сімсот п'ятдесят) містяться в абсолютно непристосованих приміщеннях...

Де їх узяти ті приміщення? Навіщо будувати нові? Хтось на тій нараді громовласно (про це газета особливо виразно пише) дорікає: „Погано використовуються можливості переобладнання під культурні заклади колишніх культо-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрин

ЮВІЛЕЙНА КНИГА УАГ У ЛЬВОВІ

II.

Але Діловий комітет погодився на запропоновану І. Костюком кандидатуру редактора книги — проф. Р. Кухара. Але й проф. Кухар писав до о. митрата Харини 29-го січня 1976 року (звіт М. Карамана) із нарікканням, що „маємо турботи з мґром І. Костюком через його нетерпимість і нетактовність у співпраці". Однак, для справедливости треба ствердити, що у тій неприємній атмосфері, в якій відбувалася праця над Ювілейною книгою, були і моменти гармонії і братолюбія . На сторінці 28 другого тому книги є світлина Ділового комітету включно з о. митратом М. Хариною і мґром І. Костюком, і на сторінці 152 є світлина також разом із ними та проф. Р. Кухарем (і автором цих рядків). 27-го жовтня 1972 року засідання Ділового комітету (на якому я теж був присутній) відбулося у гостинному домі родини Костюків у Трентоні, куди приїхав і о. митрат М. Харина. 26-го листопада 1977 року І. Костюк на засіданні Ділового комітету перепросив усіх присутніх членів Комітету і про заведення миру в Комітеті повідомлено всіх заінтересованих. Але швидко повернулася ця незрозуміла мені абракадабра.

Проф. Р. Кухар завдав собі багато труду і зредаґував первісний текст Ювілейної книги. Він привіз той рукопис до Філядельфії на засідання Ділового комітету і ствердив, що здійснив свою місію.

Але він, проф. Р. В. Кухар, не має рації, коли твердить на сторінці 128-ій, виданої у минулому році у Лондоні його книжки „До блакитних вершин", що привезений ним рукопис був такий читкий, що не треба було б переписувати його (близько 1,000 сторінок), бо друкарня могла б зразу приступити до друку". Стверджую, що той рукопис був такий покреслений, помазаний, такий нечиткий, що ніяка друкарня не прийняла б його. Не відомо теж, чому проф. Р. Кухар, учений і письменник, людина з бездоганними товариськими манерами й особистою культурою, накидається на о. митрата М. Харину, роблячи його відповідальним за „дуже прикру у своїх наслідках ситуацію", і протиставить о. митратові Харині саме І. Костюка, який, мовляв, „мусів переймати ініціятиву в свої руки, щоб приспішити процес праці..." Проф. д-р Р. Кухар зробив цим своїм зворотом кривду о. митратові Харині та розминувся з правдою щодо оцінки ситуації. Це тим дивніше, що сам признавав раніше, що винуватцем гармонійної співпраці у зладжуванні книги був хтось інший, а не о. митрат Харина. Зате проф. В. Кухар каже правду, коли стверджує: „...Треба відмітити, що бібліографічні зведення д-ра П. Сениці і мій нарис історії УАГ апробувала до друку в цілості спеціяльна Редакційна Комісія в складі: сл. п. Богдан Кравців, ред. Іван Кедрин-Рудницький і ред. Антін Драган, рекомендуючи ці внески, як основні для Ювілейної Книги УГА". Зворот проф. Р. Кухара проти о. Харини пошкодив його книжці „До блакитних вершин," дуже вартісної проглядної історії УАГімназії.

Величезний рукопис, зладжений професором Кухарем, передано до остаточного технічного оформлення та співпраці з друкарнею „Компютопринт" інж. Богдана Чайківського в Клифтоні, Н. Дж. У наслідку тієї його праці появився перший том Ювілейної Книги. Але проф. д-р Р. В. Кухар має знову рацію, коли стверджує, що в тій книзі чомусь не стало кількох дуже цінних статтей. Він правильно згадує про працю пок. професора Василя Стецюка. Як особистий приятель покійного, передчасно померлого професора В. Стецюка, і його близький співробітник у керівних органах Наукового Т-ва ім. Шевченка, я просив проф. Стецюка написати статтю „Наука і Академічна гімназія" і допомагав йому у перевірці, котрі вчителі УАГімназії були дійсними членами НТШ у Львові, кого з них покликано на університетські катедри поза Львовом, у Польщі і поза нею, та хто з них став автором обов'язуючої дотепер фахової термінології різних ділянок знання. Я заінтерпелював проф. Б. Романенчука, чому тієї статті нема у книзі. Він відповів, що такої статті не дістав від мґра І. Костюка. А на мій запит мґр І. Костюк заявив, що він ту статтю таки проф. Романенчукові передав. Донині не знати, що з тією статтею сталося?!

Можна критикувати першу частину Ювілейної книги за такі чи інші промахи і недостачі в її тексті, але не можна заперечувати проф. Б. Романенчукові компетенцій редактора такого видання. Автор цих рядків ніколи не був особистим близьким приятелем проф. Б. Романенчука, не є його партійним однодумцем і не почувається до морального обов'язку бути його адвокатом, — але фактом є, проф. Б. Романенчук — літературознавець, видавав і редагував протягом кількох літ дуже добрий літературний журнал „Київ", був професором коледжу і є редактором субвенціонованого НТШ А довідника „Українська Книга." Негарно, що на другому З'їзді колишніх абсольвентів УАГімназії на Союзівці 23-24-го вересня 1978 року не було ще Ювілейної книги і дуже негарно, що між проф. Б. Романенчуком і Діловим комітетом прийшло тоді в останній хвилині до прикрої розмови на грошовому ґрунті.

На тій другій зустрічі на Союзівці рішено, — як твердить І. Костюк — „доповнити" видану „Ювілейну книгу". Чи це мав бути „Додаток" чи окрема друга частина — це тільки різні слова. Для впорядкування цих додаткових матеріялів, між ними про сам отой Другий З'їзд, зголосився добровільно проф. Олександер Домбровський. Цих додаткових матеріялів було стільки, що вони склалися на другу об'ємисту книгу 363 сторінки великого альбомного формату. Обидві книжки видано технічно люксусово, тотожнього формату й тотожнього технічно-видавничого оформлення, з такою самою мистецькою обгорткою і заставками артиста-маляра Мирона Левицького з Торонто, з єдиною різницею щодо роду полотна на обгортці. Найбільш сутня вартість цієї другої частини Ювілейної книги — це факти, що стосуються Головного заведення УАГімназії на вулиці Лева Сапіги (тепер називається інакше), чого не було у першій частині, і списки учителів, списки матуристів, світлина тієї школи, низка споминів, що стосуються Головного заведення УАГімназії, — це прецінний фактичний матеріял для майбутнього дослідника. Мґр І. Костюк залучив до книжки д-ра Р. Кухара власний односторінковий друкований листок, в якому обезцінює цю нову Ювілейну книгу так само, як обезцінював першу. У своїй критиці супроти першої Книги,

(Закінчення на стор. 4)

Правильна фотографія

З дописом редакції „Веселка" п.н. „Шоста 'А' кляса школи НЗПДМ в Гемтремку вшанувала Т. Шевченка і жертвувала на 'Веселку'" („Свобода" ч. 69, четвер, 14-го квітня ц.р.) у друкарні помилково поміщено фотографію, що жадного відношення до допису не мала. Нижче поміщуємо правильну фотографію. Зазначаємо також, що прізвище одного з учнів, поданого нам як Мочай, справді Христіян Шалай. — Ред.

Учні 6-ої "А" кляси школи НЗПДМ в Гемтремку; сидять (зліва) вчителька Ксеня Кучер, о. ігумен В. Панчук, ЧСВВ, і директорка Сестра Хризостома, ЧСВВ.

Учні влаштовують Вечір гумору

Вперше студенти Української Середньої Школи Непорочного Зачаття в Дітройті під керівництвом так званої „Руської Трійці" (учительок українського) влаштовують Вечір гумору в п'ятницю, 29-го квітня ц.р. о год. 7:30 вечора.

Учні 12-ої кляси приготовляють дві п'єси відомого письменника Василя Софронова - Левицького „Король Квата-Куба" і „Фуцлі-Пуцлі". В п'єсі „Король Квата Куба" ролю Віри відіграє Дана Феденко, Толька — Стефан Скорупа, Мумби — Андрій Музичка, Бам-Буни — Андрій Вовк, Куга-Меки — Христя Юзич, Славка — Богдан Край. В п'єсі відбувається фестиваль співу і танку, в якому виступить понад 40 учнів. Танок уложила Катруся Турак. Музичну частину п'єси приготовила дириґент хору — Лариса Стасів - Гнатюк.

В п'єсі „Фуцлі-Пуцлі" виступлять Христина Ляш, Христина Зарицька, Рожа Демчук, Ігор Дацків, Юліян Козовик, Наталя Капітанець.

Крім п'єс В. Софронова-Левицького, маєстро Едвард Козак написав ролі конферансьє і скоморохів, які звеселятимуть гостей під час цього вечора. Ролі відіграють Оксана Гнатчук, Петра Гришко, Іванка Маркович, Марійка Оліяр і Рома Ременюк. Учительки української мови, які займаються підготовкою цього вечора, це: Віра Андрушків — режисер, Христина Козак — строї, Наталка Лончина — декорації.

Дітройтська громада вперше буде мати нагоду побачити цих молодих мистців.

Христина Андрушків
учениця 10-ої кляси

Діяльність УНДому в Джерзі Сити

Діти вивчають писання писанок (зліва) : Керрі Калябрія, Джіна Калябрія, Анна Галущак, Маруся Кушнір, Андрія Кушнір, учителька Євгенія Харченко, Стефан Смотрич, Олесь Галущак, Патриція Шервуд, Дженефер Смотрич.

Український Народний Дім в Джерзі Сити, Н. Дж., цього року буде святкувати свій ювілей—65-ліття першого дому і 25-ліття нового дому.

Народний Дім винаймає залі на різні потреби. В ньому відбуваються усі місцеві імпрези, національні та громадські; в ньому також мають приміщення усі місцеві організації. Культурна праця в ньому стоїть на високому поземі. Тут відбуваються різного роду курси як, наприклад, писання писанок, вишивання та кераміки, учителькою яких є Євгенія Харченко. Учні кляс беруть участь у Етнічному Фестивалі в Ліберті Парку в Джерзі Ситі з мистецькою виставкою, та в Українському Фестивалі в Голмдейлі, де мають показ із усієї праці протягом року. Учні від найстарших до найменших мають нагоду навчитися українського мистецтва майже безкоштовно.

Відбуваютьст також курси українських танців, інструктором яких є Роман Статкевич. Танцювальна група складається з найменших віком до тепер новозорганізованих матерів, які користаючись з нагоди вивчають українські танці. Як бачимо, ніколи не запізно, якщо хтось має охоту. Танцювальна група візьме участь в Етнічному Фестивалі в Ліберті Парку в червні цього року.

Гарна і гармонійна праця двох, а то і трьох поколінь українців у нашій громаді дає велике задоволення і заохоту до дальшої праці на громадській ниві.

Галина Білик

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.

Олени Федак-Шепарович

27-го квітня 1983 р. буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Родини, Вест Айсліп, Н. Й.

Просимо Тих, що знали Покійну згадати Її того дня.

Донька — ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ
ВНУКИ І ПРАВНУКИ

У ВОСЬМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І СТРИЙКА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАЛІЄВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у суботу, 30-го квітня 1983 р., о год. 7-ій веч.
в церкві св. Архистратига Михаїла
при 1013 Факс Чейс Ровд у ДЖЕНКІНТАВНІ, Па.
Просимо про ласкаву участь у відправах і про молитви за спокій Його душі.

РОДИНА у Польщі і в ЗСА

Станиця Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА в Дітройті, Миш.

ділиться сумною вісткою з Побратимами-Комбатантами та Українською Громадою, що дня 17-го квітня 1983 р., на 78-му році життя відійшов у Вічність

сл. п.

ТОМА ФЕРКО

стрілець 1-ої УД УНА, член Станиці Братства в Дітройті, Миш.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 19-го квітня 1983 року на цвинтарі св. Гедвіґи.

•

Опечаленій Дружині і Синові складаємо наші співчуття.

Управа і Члени Станиці

Українка виграла першу нагороду

Оркестра Монмут і Брукдейл коледжу у Лінкрофті, Н. Дж., спонзорували музичний конкурс для молодих талантів, в якому 12-річна Міріям Худьо, визначна учениця проф. Галі Клим в Українському Музичному Інституті Америки, дістала першу нагороду.

Жюрі вимагало від учасників конкурсу виконання одної частини фортепіянового концерту А-дур Моцарта К.Ф. 488. Міріям підготовила другу частину цього відомого твору, в якій композитор глибоко і переконливо передав почуття суму і туги. Виконання цієї, непересічно чудової, мелодійної чатини вимагає співного удару, правильного фразування, а перш за все, музичної культури.

Нам довелося вже не раз слухати гру молоденької Міріям, яка дивувала нас своєю зрілою відтворчою інтуїцією.

Тому цікаво було піти на концерт, в якому Міріям виконувала другу частину концерту Моцарта з оркестрою.

Дев'ятого квітня у великій залі Брукдейл коледжу відбувся симфонічний концерт під дириґуванням Р. Ґусмана, в програмі якого була увертюра до „Оберона" і „Сон літньої ночі" Мендельсона. Кінцевою точкою програми був фортепіяновий концерт Моцарта А-дур, який виконали три нагороджені молоді піяністи. Першу частину грав М. Голдберг, 15-літній хлопець, який виконав цю скору частину з добре вишколеною технікою пальців. Потім вийшла на естраду Міріям Худьо, усміхнена 12-річна дівчина зі золотим волосям, в короткій зеленій суконці. Вона заграла другу частину зі звучним ударом, з подиву гідною виразністю, з певною технікою та з збалянсованою динамікою. Вона дуже добре знала, коли впадати й виконувати провідну ролю, а коли акомпаньювати оркестрі. Музикальність, притомність ума і чиста технічна гра молоденької піяністки зробили на чисельну публіку велике враження, доказом чого були бурливі оплески.

Третю частину концерту Моцарта грали 17-літня дівчина М. Ґінсберґ. Може вона й добра піяністка, але трема не дозволила їй належно заграти останню скору частину.

На закінчення конкурсу голова Моцарт Піяно Компетиції Ню Джерзі проф. Йосиф Шостак тепло представив трьох молодих піяністів і вручив їм металеві нагороди.

Український Музичний Інститут Америки тішиться, що в 30-ліття його існування може похвалитися новим многонадійним талантом, на який варто звернути увагу.

Дарія Гординська Каранович

ВІД НАУКОВОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПРОФЕСОРІВ

Нам приємно подякувати публічно слідуючим особам та інституціям за пожертви на Науковий Фонд УААУП:

по 1,000 дол. — Український Народний Союз;
по 200 дол. — М. Панкевич;
по 100 дол. — П. Демус, Т. Запуцький, М. Мельник, А. Фаріон, Б. Чопко;
по 75 дол. — К. Мельник;
по 50 дол. — І. Каменецький, П. Лопата, Д. Павлишин;
по 30 дол. — З. Мельиник;
по 25 дол. — Н. Вербицький, А. Жуковський, Р. Качала, М. Кулик, Л. Мостович, В. Мотика, В. Татчин, В. Шкільник, Всеч. о. М. Федорович, Л. Цегельський;
по 20 дол. — В. Мадич, М. Новосад, М. Озга, М. Світлик;
по 15 дол. — З. Брездень, М. Попович, А. Стовба;
по 12 дол. — М. Степаненко;
по 10 дол. — [illegible], П. Волошин, Г. Гаюк, К. Денисенко, І. Журківський, Р. Колодій, М. Константин, Н. Н. Т. Новосівський, П. Охримович, М. Палій, І. Руденський, М. Рудницький, В. Самарик, А. Скальський, В. Ящун;
по 9 дол. — О. Смолянський;
по 8 дол. — І. Головінський;
по 6 дол. — В. Галич;
по 5 дол. — В. Забіяка, І. Зінченко, О. Кальба, С. Слота;
по 4 дол. — М. Чаповський.

Чи дійсно думаєте, що не варто розбудувати Науковий Фонд Вашої асоціяції університетських професорів?

Будемо дуже вдячні за дальші пожертви. Коли не маєте спадкоємців, подумайте про нас. Ма маємо звільнення від податків. Висилайте пожертви та пишіть до:

RESEARCH ENDOWMENT OF UAAUP
P.O. Box 491 • Kent, Ohio 44240

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці
при співдії 82-го Відділу СУА в Ню Йорку
запрошують Громадянство на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ МИСТЕЦЬКИХ ПРАЦЬ
АКИ ПЕРЕЙМИ
з Огайо.

Неділя, 1-го травня 1983 р., о год. 1-ій дня в Ґалерії ОМУА при 136 Друга Авеню в Ню Йорку.

Виставка буде відкрита в будні від 6-8-ої веч., в суботу і неділю — 1-8 веч. і триватиме до п'ятниці, 13-го травня 1983 р., включно.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ
запрошує Українське Громадянство на

ВЕЧІР в ПОШАНУ
поета, письменника, журналіста і композитора-пісняра

Романа Купчинського
(Галактіона Чіпки)
з нагоди появи збірки Його вибраних творів

„НЕВИСПІВАНІ ПІСНІ"

У програмі участь беруть: ред. Ольга Кузьмович, ред. Уляна Любович, Степан Крижанівський — актор, Марта Кокольська-Мусійчук — сопрано, Юрій Богачевський — баритон, Стефа Назаркевич-Юзенів і Орест Кебало — члени Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької, жіночий вокальний квінтет хору „Думка" в складі: Сяня Качарай, Віра Косович, Моніка Кірітікос, Дозя Пастовецька і Марійка Мулик.

Вечір вестиме .... Володимир Гнатківський

Вечір відбудеться

в суботу, 30-го квітня 1983 р., о год. 5:30 по пол. в Українському Інституті Америки
при 2 Схід 79-ій вул., в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
Побажані пожертви 8 дол. від особи (студенти 5 дол.)

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 25-го квітня 1983 р. відійшов у Вічність
на 87-му році життя,
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

ІВАН КОНСТАНКЕВИЧ

довголітній урядовець банку в Теребовлі, Україна.

ПАРАСТАС відбудеться в середу, 27-го квітня 1983 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Giordano Funeral Home, 1727 Crosby Avenue, Bronx, N.Y.

ПОХОРОН у четвер, 28-го квітня 1983 р., о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Покрови Преч. Діви Марії, 1745 Washington Ave., Bronx, N.Y., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — КАТЕРИНА
донька — ЮЛІЯ КРИСА
брат — ОСИП з дружиною ВІЛЬМОЮ
братова — ТЕКЛЯ з дітьми в Україні
братова — МАРІЯ з дітьми у Польщі

Товариство Українських Інженерів Америки
Відділ у Філядельфії

у великому смутку повідомляє Українську Інженерську Сім'ю та Українську Громаду, що 15-го квітня 1983 року з волі Всевишнього відійшла у Вічність у Торонто, Канаді

бл. п.

Стефанія Марія з Пушкарів
КОХАНОВСЬКА

Дружина інж. Зеновія, основника і першого голови Товариства Українських Інженерів Америки — Відділ у Філядельфії та Теща інж. Ярослава Щуки.

На протязі існування і діяльности Товариства, Покійна виявилася, як велика прихильниця, повна відданости і посвяти до руху і росту Товариства Українських Інженерів Америки, а зокрема його Філядельфійського Відділу так словами, як і непересічними ділами. З бажанням, щоби в цей рух включилися зорганізовано усі Пані, дружини українських інженерів, Покійна стала співосновницею та членом Управи створеного Комітету Пань, Дружин Інженерів при Філядельфійському Відділі.

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 29-го квітня 1983 року, о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН у суботу, 30-го квітня 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж заведення до церкви Христа Царя при 1629 W. Каюґа вул. у Філядельфії, Па., звідки Тлінні Останки Покійної будуть перевезені на український цвинтар у Факс Чейсі.

Управа Т-ва Українських Інженерів у Філядельфії просить усіх Колеґ з Родинами взяти якнайчисленнішу участь у похоронних відправах і віддати Покійній Стефі останню туземну прислугу.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

•

Горем прибитим, мужеві інж. Зеновієві та усій Родині наше найсердечніше співчуття.

У безмежному смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що дня 22-го квітня 1983 р., о год. 3-ій по пол., з Волі Всевишнього відійшов у Вічність в нюйоркському шпиталі
наш Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК І БАТЬКО

бл. п. інженер і дириґент

БОГДАН ВОЛОДИМИР
БЕМКО

народжений 2-го квітня 1925 р. в Бережанах в Україні.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 26-го квітня 1983 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 9:30 ранку на цвинтар Hollywood Cemetery.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — ІВАННУ
дітей — АНДРІЙКА, ХРИСТЮ, ЛАРИСУ І ПЕТРУСЯ
брата — ЛЕВА з родиною
ближчу і дальшу Родину в Америці і в Україні
і безчисленних Друзів і Приятелів

Ділимося сумною вісткою з Рідною, Односельчанами і Знайомими, що 24-го квітня 1983 року, несподівано, відійшов у Вічність, проживши 84 роки,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ГІЛЯРІЙ ІВАСЬКІВ

нар. 28-го лютого 1899 р. в Слободі Золотій, Бережанщина.

ПАРАСТАС у середу, 27-го квітня 1983 р., о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН в четвер, 28-го квітня 1983 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на український цвинтар у Факс Чейс, Па.

У глибокому смутку:
дружина — ТЕКЛЯ
сини:
ВОЛОДИМИР з дружиною ІВАНКОЮ
ЯРОСЛАВ з дружиною ОЛЬГОЮ
АНДРІЙ з дружиною ОЛЕЮ
внуки:
ЛЕВ з дружиною МАРІЙКОЮ
ОРЕСТ з дружиною ІРКОЮ
МИРОН, ВОЛОДИМИР, БОГДАН І МАРКІЯН
правнуки — ТАНЯ, СТЕФЦЯ, РОМАН
Дальша Рідня в Україні, Америці і Франції

Виступи українських груп з 4-ох стейтів
Інформації: (212) 674-1615

Найбільш популярні українські дні року в Ню Йорку!

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

7-ма вулиця і площа Тараса Шевченка, НЮ ЙОРК

20, 21, 22 ТРАВНЯ 1983 р.

Приїдьте до Ню Йорку!

В. Білик...

(Закінчення зі стор. 1)

здобули Богдан Ясінський та М. Мілянович, 70-ий Відділ, в якому 10 членів здобув М. Шеремета, 171-ий Відділ, в якому 9 нових членів здобула Стелла Раєн, 270-ий Відділ, в якому 8 членів здобув С. Островський, **та Відділи 281, 213 і 275**, які здобули менші числа членів. Разом Округа здобула 109 членів і цим виконала свою квоту на 94,5 відсотка. Вкінці свого звіту В. Білик склав подяку всім тим, які своєю працею причинилися до успіху Стейтового Дня УНСоюзу.

Короткий звіт склав секретар Окружної Управи О. Зубрицький, який також подякував **членам Управи за** співпрацю і закликав до плекання **братського духу** серед членства та в громаді.

Касир В. Бутковський подав точні цифри приходів і розходів **Округи та ствер**див, що сальдо на день Зборів виносило **1,713.08 дол. За** Контрольну **комісію склав** звіт її голова **С. Островський, а після короткої дискусії на його пропозицію збори уділили уступаючій Управі аб**солюторію разом з признанням за її віддану працю. Вслід за цим приступлено до вибору Управи, яку переобрано одноголосно на знак вдячности за її діяльність у звітовому році.

Головний секретар В. Сохан висловив в імені Головного Екзекутивного Комітету подяку та признання Управі і відділовим урядовцям за віддану працю для УНСоюзу та за гарні здобутки в організаційній кампанії, вичислюючи поіменно ще раз організаторів членів, починаючи від чемпіона К. Стецюк. Опісля він подав вичерпні інформації про працю УНСоюзу в ділянках організаційній, фінансовій, видавничій і про Українську Будівлю та Союзівку, звертаючи особливу увагу на недалекі вже ювілеї 90-ліття „Свободи", 50-ліття „Українського Тижневика", 30-ліття „Веселки" і 90-ліття УНСоюзу, яке припадає на 1984 рік.

Старший обласний організатор В. Оріховський теж привітав переобрану Управу і зробив огляд праці Округи, стверджуючи, що вона заслуговує на спеціяльне відзначення за свої досягнення. Опісля він подав ряд фахових порад для поширення організаційної праці та закликав урядовців відділів збільшеними здобутками нових членів гідно відзначити ювілеї союзових видань і самого Батька-Союзу.

Після доповідей розвинулася дискусія, в якій взяли участь В. Білик, Мирон Сірий, М. Шеремета, Г. Гаврилюк, С. Островський, В. Бутковський, М. Мілянович Іван Свищук та О. Зубрицький. На поставлені запити і порушені справи дав відповіді та вичерпні вяснення головний секретар В. Сохан.

Обговорюючи плян праці Округи на 1983 рік, В. Білик поінформував про квоти нових членів Округи та відділів і закликав усіх посилити організаційну працю. Він теж запропонував, щоб згадані ювілеї видань та УНСоюзу відсвяткували всі чотири Округи Стейту Ню Джерзі спільно. Степан Островський висловився за тим, щоб виготовити більше пропагандивного матеріялу про УНСоюз для молоді.

Після короткого обговорення пропозицій вирішено одноголосно признати ось такі дотації з каси Округи: 50 дол. на пресовий фонд „Свободи", 50 дол. на допомогу українцям в Польщі, 50 дол. на **Український Музей в Ню Йорку, 50 дол. на Патріярший Фонд та 50 дол. на місцеву Рідну Школу.**

Ствердивши вичерпання порядку нарад, голова В. Білик подякував всім за активну участь у Зборах і закрив їх, але ще довго після офіційного закриття велись розмови учасників цих успішних Зборів під час перекуски, що її підготовили **Галина Білик і Г. Гаврилюк.**

Ювілейна...

(Продовження зі стор. 2)

зредагованої остаточно проф. Романенчуком, він посунувся так далеко, що 30-го січня 1978 року написав був листа згаданому вгорі власникові друкарні „Компютопринт" в Клифтоні, Н. Дж., де писав: „Рішуче забороняю віддавати книгу в такому вигляді до переплету". Тепер у тому залученому до книжки д-ра Р. В. Кухара листку заповідає, що засноване ним „Об'єднання Абсольвентів Української Академічної Гімназії у Львові" (коли, хто і як засновував те „Об'єднання" — це тайна для автора цих рядків і всіх живучих ще членів Ділового Комітету та всіх, що з ним льояльно співпрацювали), — він, І. Костюк, заповідає, що появиться ще одна книжка, присвячена Академічній Гімназії. Чим більше, тим краще. Але це суто суб'єктивне і несумісне з правдою твердження мгра І. Костюка, що „Ювілейна Книга УАГ появилася у такому виді і з таким змістом, що аж ніяк не приносить слави нашій школі". У першій і другій частині Ювілейної книги можна закинути брак деяких статтей, які причетні до тієї школи, як ось, наприклад, згадана стаття проф. В. Стецюка, яка „зникла", або брак статті про учнів і вчителів тієї школи, безпосередньо причетних до Визвольних Змагань. Проте і першої і другої частини ні один колишній учень та ще й абсольвент УАГімназії не потребує соромитися. До всіх книжкових творів, які появилися заходами української вільної громади у діяспорі, долучиться ще дві книги, які не тільки не соромлять Українську Академічну Гімназію, а прославляють її, ставлять їй для потомних віків гарний, овіяний сантиментом її колишніх вихованців пам'ятник. І це дуже негарно, що колишній ініціятор Ювілейної книги і довголітній секретар Ділового комітету, заслужений для звеличання УАГімназії Ювілейною книгою, закликає до бойкотування її, як „нікому непотрібної другої частини Ювілейної книги". Навпаки, ця друга частина доповнює першу. Разом це монументальний твір величиною 978 сторінок із масою світлин; люксусовий настільний альбом, який повинен стати прикрасою бібліотеки кожного колишнього вихованця тієї найбільш для української культури заслуженої української середньої школи. Вона була чимось більшим, як тільки школою, вона була кузнею характерів, вона була джерелом того українського освіченого людського потенціялу, який заслужився в усіх ділянках життя рідного народу.

Тому треба бути вдячними всім тим діячам, які причинилися до появи цього твору, — всім тим ентузіястам і працівникам, духовним і світським, що їхнім колективним трудом здвигнено Українській Академічній Гімназії у Львові такий гідний, достойний пам'ятник. Немає речі досконалої у світі — єдиною такою книжкою є Біблія, є Святе Письмо. Все інше можна критикувати. Але не слід ґудити, не слід таврувати, не слід заперечувати вартостей, які таки існують — без уваги на те, чи вони комусь подобаються, чи ні, і без уваги на те, що вони не є досконалі. Три професори університету займалися редагуванням і оформлюванням змісту, три журналісти-редактори переглядали зміст і давали свої завваги, один діяч заслужив собі ім'я ініціятора книги, гурт філядельфійських діячів зайнявся організацією, один із них доконав чудо збіркою світлин, високий духовник очолював цей гурт — було трудно, але скінчилося добре.

Почин Дітройту — „Чорний вінок"

Дітройт, Миш. — Всегромадський комітет для відзначення 50-річчя жертв зорганізованого Москвою Великого голоду в Україні у роках 1932-1933, розпочав тут на більшу скалю активності в місті і в околиці, про що вже писано в щоденнику „Свобода" в ч. 76, з суботи, 23-го квітня.

Серед цікавих проєктів-починів, які вже здійснюються тут, є проєкт „поставити в кожній українській церкві, в кожній українській залі та установі 'Чорний вінок', з відповідним написом та залишити його там до кінця року, — пишеться в дописі з Дітройту. — Тоді він постійно нагадуватиме усім, що цей рік є роком відзначення жертв Великого голоду, в якому кожний українець і кожна українка повинні інформувати не-українців про геноцид 1932-1933 років". Далі розповідається в дописі про зустріч громади з автором плянованої книги про Великий голод Марком Царинником, передачу грошового дару від імени Ради Прихильників УНР, що його передала М. Царинникові заслужена українська і американська громадська діячка д-р Маруся Бек, та про те, що „Чорний вінок" уже поставлено в певних місцях тут. Акція ставлення вінків продовжується.

Маруся Бек передає чек на 500 долярів Маркові Царинникові. Це пожертва від Ради Прихильників УНР для Фонду Дослідів Голоду, щоб допомогти у виданні книжки М. Царинника про Великий Голод.

Пам'ятний вінок, який дітройтський Всегромадський комітет вміщує в усі українські церкви й українські установи для цілорічного відзначення жертв Великого голоду.

І-ий Відділ СУА відзначив 50-ліття голоду в Україні

Вже на початку року І-ий Відділ СУА призначив день 9-го квітня для відзначення 50-ліття голоду в Україні в 1932-1933 роках.

Щоб належно відзначити цю сумну подію, культурно-освітня референтка придбала відповідний матеріял з преси і книжок, опрацьованих людьми, що переживали ці страшні події. Велика кількість членок прийшли в темних одягах, при дверях імпрезова референтка причипала чорні стяжки на знак жалоби по мільйонах жертв, які на своїй плодючій землі загинули голодовою смертю.

Голова Л. Ґой привітала присутніх, засвітила свічку і попросила всіх до молитви „Під Твою милість прибігаємо". Вставанням з місць і хвилиною мовчанки присутні вшанували жертви того часу.

Імпрезова референтка Соня Костюк прочитала вступне слово, в якому насвітлила початки тієї страшної події та заявила, що нашим обов'язком є голосно заговорити про цей страшний злочин, заплянований Москвою.

Заступниця голови С. Лешко прочитала „Голод 1932-1933 в межах одної сільради", що написав Яр Славутич, де між іншим, він описав переживання своєї сім'ї. Потім культурно-освітня референтка М. Баран прочитала „Це був справжній голод", автор Коновал. У слухачів розповіді ці викликали пригноблююче враження, а доповнила його членка нашого Відділу Галя Дармограй, яка молодою дівчиною переживала ці страшні часи разом зі своїми батьками.

Цю сумну імпрезу закрила голова Відділу СУА молитвою „Богородице Діво" та попросила присутніх на чай і сухарі. Ще довго велась розмова про ці страшні часи на батьківщині.

С. Лешко

Комуністи...

(Продовження зі стор. 2)

ників втратили б працю; партія також мусіла б значно зменшити свої видатки на пропаганду, організаційні цілі та на фінансування своїх часописів, які і так находяться у тяжких фінансових труднощах.

Подруге: комуністи хочуть використати впливи своїх міністрів, щоб повпихати своїх довірених людей на добре платні державні становища по всій країні; вони підносять становища своїх членів та назначують на високі позиції своїх прихильників у знаціоналізованих підприємствах, як публічна транспортація, телекомунікація, електричних і газових націоналізованих компаніях, в національній виховній системі, а спеціяльно в державній радіовій і телевізійній мережах.

Потретє: комуністи хочуть мати деякий вплив і на французьку політику. В кількох статтях московської „Правди", органі КПСС, Кремль дає своє благословення для соціялістично-комуністичного женихання у Парижі. У статті, надрукованій 5-го січня 1983 року, п. з. „Майбутні цілі французьких комуністів", читаємо: „Останньо значно поправилися французько-совєтські відносини. Часто відбуваються контакти і наради між Парижем і Москвою". Не є таємницею, що Москва радше бачила б президентом Франції Жіскара, аніж Міттерана із-за невтральности та становища політики „понад бльоками", що їх традиційно провадили симпатики деҐоля. Кремль потребує мати сильну комуністичну руку у французьким публічних справах, щоб послаблювати політику співпраці Міттерана з Північно Атлантійським Пактом (НАТО), що його проявляє соціялістичний уряд Міттерана.

Однією з головних цілей Кремля, Французької комуністичної партії і лівого крила французьких соціялістів є протекціоналізм і замкненість французьких кордонів. А це було б великим ударом для Спільного Европейського Ринку.

Під час похоронних церемоній Брежнєва Жорж Марчейз, генеральний секретар ФКП, ...удостоївся одногодинної розмови в чотири очі з новим найвищим ватажком Совєтського Союзу Андроповим, отже привілей, якого не дали багатьом головам держав, включно з французьким прем'єром П'єром Мурош, головою французької державної делеґації. Це був наявний спосіб, яким Андропов доказав, хто з-поміж французьких делеґатів був найважливішою персоною.

Це факт, що становище Міттерана відносно ракет та оборони Европи комплетно різниться від становища ФКП. Але коли, не зважаючи на це, французькі комуністичні міністри таки далі залишаються в уряді Міттерана, то це діється тому, що їм наказано так чинити?

Усе гаразд...

(Продовження зі стор. 2)

вих споруд. Тобто, якщо досі церкві використовувались як зерносховища та ремонтно-тракторні майстерні, то тепер слід їх переобладнати на бібліотеки.

Ще одно істотне зауваження висловили люди на тій нараді: біда в тому, що існує тематична обмеженість книжкових фондів бібліотек. Розшифровується це так: у бібліотеках не вистачає книжок, які б викликали у читачів бажання їх прочитати. Ніхто не хоче брати в руки пропаґандистську макулятуру. Вимогливий читач хоче читати справжню літературу. А де вона?

Трапляється вона і в сільських бібліотеках. Твори клясиків і сучасних західніх авторів настільки популярні та дорогі, що їх викрадають. А потім продають на „чорному ринку" в десять разів дорожче за номінал. У Гребінківській районній бібліотеці за останній час викрадено 683 книжки.

Так що не думайте, що читач в Україні не любить книжок...

Не любить він тільки газет, в яких дорікають йому, що він не читає „клясиків" марксизму-ленінізму, писання яких ще ніхто з них ніразу з бібліотеки не викрадав.

А щодо того, скільки правди, а скільки брехні в совєтській пресі, нагадаю естрадну пісеньку, в якій мова йшла про те, як управитель репортував своїй пані-господині про стан її маєтку. Пісня розпочинається словами: „Усе гаразд, прекрасная маркізо", все чудово, за винятком маленької „дрібниці-пустяка"; і далі, будучи правдивим, він починає перераховувати справжні нещастя: пропав урожай, у другому куплеті подохли вівці, потім покрали коней, нарешті згорів палац. Але кожний куплет закінчувався оптимістично: „А загалом — усе гаразд, прекрасная маркізо!"

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

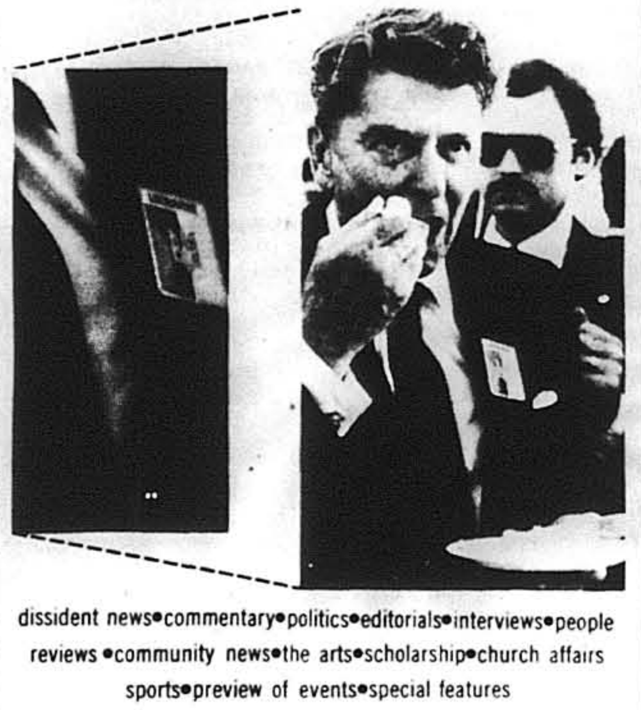
ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка УСЦАК, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересеня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошеневий УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

Дайте змогу Вашим дітям провести літо на СОЮЗІВЦІ!
ЛІТНЯ ПРОГРАМА на СОЮЗІВЦІ 1983
ТЕНІСОВИЙ ТАБІР .... від неділі, 19-30-го червня
(Хлопці і дівчата 12-18 рр.)
$170.00 — члени УНСоюзу
$180.00 — не-члени
Оплата за тенісові лекції — $60.00
ДІВОЧИЙ ТАБІР .... 18-го червня — 2-го липня
(7 до 12 рр.)
Для членів Союзу $100.00 на тиждень
Для не-членів $120.00 на тиждень
ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР .... 3-го до 16-го липня
(7-12 рр., ціна та сама що для дівчат)
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА .... 17-30-го липня
(14-18 рр.)
Для членів УНСоюзу $220.00
Для не-членів $250.00
КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ
31-го липня — 13-го серпня
Побут з харчуванням:
$195.00 — для членів УНС
$205.00 — для не-членів
Інструктор — 60.00 дол.
За дальшими інформаціями, прошу зголошуватися до Управи Союзівки:
SOYUZIVKA UNA ESTATE
Foordemore Rd. • Kerhonkson, N.Y. 12446
or call (914) 626-5641

THE UKRAINIAN WEEKLY
We give you the WHOLE picture.

dissident news•commentary•politics•editorials•interviews•people
reviews •community news•the arts•scholarship•church affairs
sports•preview of events•special features
Can you afford not to subscribe?
I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for ____ year(s).
(Subscription rates: $5 per year for UNA members, $8 for non-members.)
Name ____
Address ____
City ____ State ____ Zip ____
UNA member: ☐ yes ☐ no
☐ Payment enclosed
☐ Bill me
THE Ukrainian Weekly
30 Montgomery St. ■ Jersey City, N.J. 07302

Увага! Увага!
ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В КНИГАРНІ ПРИ СВОБОДІ
РОЗДУМИ НА СХИЛКУ ЖИТТЯ
СПОГАДИ
автора Левка Лукасевича
Книжка у твердій полотняній обгорткі. 342 сторінки.
Ціна $22.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Слухайте
РІДНІ АКОРДИ
УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ
з радіостанції WPOW — 1330 AM
з Ню Йорку кожного четверга
о год. 7-ій веч.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
УКРАЇНСЬКІ МАШИНИ до ПИСАННЯ марки „СМІТ-КОРОНА" в АРЦІ.

● ДО ВИНАЙМУ ●
ДО ВИНАЙМУ на ФЛЬОРИДІ
Люксусові апартаменти з одною спальнею. Повністю умебльовані. Телевізія, холодження і огрівання. Поблизу всяких активностей, ½ бльоку від перегонової траси для псів. До винайму на тижневій, місячній чи річній базі. Резервації приймають власиники
Тарас і Христина Зосяк.
REX-CREST APT'S.-MOTEL
703 N.E. 7th Street
Hallandale, Florida 33009
(305) 456-3024

■ REAL ESTATE ■
МЕШКАННЯ до ВИНАЙМУ в Каліфорнії
В чудовому санітарно-курортному містечку ЕЛСІНОРЕ (недалеко Сан Дієґо), до винайму — мешкання: 4 або три покої. Рент поміркований.
Тел.: 1-212-788-0227, Марія або 1-714-674-2870, Марія

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla.: (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заідемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

●FUNERAL DIRECTORS●
LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Вступайте в члени УНСоюзу!